

UKRAINIAN LABOR NEWS

PRINTED AND PUBLISHED WEEKLY BY THE WORKERS AND FARMERS PUBLISHING ASSOCIATION, LIMITED, A JOINT STOCK COMPANY, INCORPORATED UNDER THE LAWS OF MANITOBA, AT ITS HEAD OFFICE AND PLACE OF BUSINESS, AT THE CORNER OF PRITCHARD AVENUE AND MCGREGOR STREET, IN THE CITY OF WINNIPEG, MANITOBA.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

Газета для робочого класу — виходить три рази на тиждень: у вівторок, четвер і суботу.

Влада Робітничо-Фармерське Взаємодія Товариство, заліковане в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Українському Робітничому Домі, на роуі вулиць Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Ман.

Передплата на рік \$4.00.

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

Редакція за оголошення не відповідає.

ПЕРШІ ВІСТКИ РОЗПРАВИ НАД ДЕВ'ЯТЬОМА КОМУНІСТАМИ

Наспіли перші вістки розправи над дев'ятьома провідниками комуністичної партії перед військом в Торонто. Суд відбувається в атмосфері "поліційної облоги". Поліція, детективи стоять на варті в середині й на дворі судового будинку, а кілька поліції охороняє околицю судового будинку.

Хоч обвинувачені до самого суду були на волі за кавією, то як тільки почався суд, дальшу кавію їм відмовлено — мовляв, щоб не допустити їхнього виступу на демонстрації, хоч поліція й до самої демонстрації не допущала.

Спеціальних кореспондентів "Воркера" й "Ванауса" не допущено до салі суду. Двох власників друкарні, в якій надруковано летючку, що закликала робітників на демонстрацію в понеділок, щоб запротестувати проти наступу на компартію, також поставлено перед суд "за зневагу суду" й признано винними.

Цілий день 3 листопада пішло тільки на підбір лави присяжних. 99 присяжних перебігло, поки вибрано 12-ох. Тов. Бак обороняє сам себе. Адвокат оборони просив, щоб дозволено т. Бакові сидіти коло него для деяких інформацій, але суддя не позволив на тій підставі, що Бакові грозить від 5 літ тюрми.

Свідки з боку обвинувачення — детективи торонтоноської й провінційної поліції. Ці свідки доказують, що обвинувачені є активними членами комуністичної партії, які хочуть кровавим насильством повалити уряд і державні інституції, що вони є під контролем Москви.

Коли в понеділок суддя відмовив кавією арештованим на тій підставі, щоб не дати їм можливості виступити на демонстрації, то на виторок в Торонто демонстрації не було вже, а проте обвинувачених не випущено зпід арешту на кавією. Мабуть тому, що обвинуваченим грозить висока кара.

Поліційні свідки під допитом адвоката обвинувачених почали давати суперечливі звання. В спеціальній телеграмі до "Укр. Роб. Вістей" говориться, що спеціальному кореспонденту "Воркера" вже дозволено бути в суді, але кореспондентом "Ванауса" й "Укр. Роб. Вістей" далі відмовлено. Також публіку не допущено до салі.

Такий вторгати перебіг справи за перших два дні. Все це підтверджує те, що ми писали попередньо про "безсторонність" суду. Зрештою, це тільки початок. Цікаво, що торонтоноська буржуазна преса цілковито промовчує масові протестаційні демонстрації по цілій країні. Робить вона це вмісно, щоб не показати, що посаджені на лаву обвинувачених 9-ох комуністів мають за собою десятки тисяч бойових пролетарів по цілій країні.

Капіталістичний суд в Торонто судить комуністів і комуністичну партію. Капіталізм за свій власний провал, за повну невдачу своєї системи, яка кинула мільйонні маси в нужду й голод, судить комунізм, судить науку нової системи, що має прийти йому на зміну. Капіталісти, їхні оборонці судять тих людей й ту партію, яка проповідує ту нову систему, що виведе мільйони трудового людства з голоду, нужди, безробіття, яка дасть безправним — права, позбавленим волі — волю, яка знищить соціалізм, націоналізм, політичну та класову нерівність.

Капіталісти, рятуючи свою догниваючу систему, хочуть силою зброї, тюрмами, заборонами, поліційними клоаками спилити прихід нової. Так робить не тільки канадські капіталісти, але й цілого світа. Так робив колись царат, так після царату робила російська буржуазія — Мідюкові, Керенські, Скоропадські, Петлюри. Але ані тюрмами, ані силою зброї вони своєї системи не врятували.

Система, яка тримається силою зброї, насильством незначної, непродуктивної, паразитської меншости над мільйонами трудящих — така система засуджена на загибель. Система, яка викинула мільйони робітників від праці, яка забрала у фармерів їхні дорібки — ця система мусить загинути. Бо пошевелені маси вічно не терплять. Суди та карами комунізму ніякий капіталістичний суд на світі не вбє.

Тепер суди капіталізму над комунізмом перетворюються в суди над самим капіталізмом. Мільйони трудящих Канади, ті, які до цього часу можуть й не чули про т.т. Бака, Юєна, Поповича і ін. — зараз почують. Вони довідаються, що цих людей судять не за злодійство, не за розбійство, не за бутлегерство, але їх "демократія" судить за принадлежність до організації, яка стоїть на чолі визвольного руху трудящих мас, яка бореться за соціальне забезпечення від безробіття, за волю організуватися, збиратися, писати, говорити про всі ці злочини, що їх незначне число визискувачів доконують над трудящими.

Про це довідаються нові сотки тисяч робітників і фармерів, а довідавшись, ще більше зацікавляться тими людьми, партією та наукою, яку вони голосили. І цього не спинять ні аполіцейські клоби, ні детективські винохування, ні засуди комуністичних провідників.

СПЕКУЛЯЦІЯ ЗБІЖЖАМ І ПРОТИРАДЯНСЬКА ПРОПАГАНДА

Останніми днями збіжжєвими біржами у Вінніпегу й Чикаго почала трісти пропасниця. Ціни на пшеницю, що за останні тижні почали потрошки підніматися, в минулий понеділок і вівторок занервувалися й зразу скочили на кілька центів вгору, а потім впали вниз. У звязку з цим в рух пішли брехні проти Радянського Союзу.

Вже від якогось часу поширюються якісь таємничого походження вістки, що Радянський Союз цього року на вивіз пшениці немає, що навіть збирається відтягати ту свою пшеницю, яку має на британському ринку. Одні жерела подавали, що робиться це тому, що радянська влада не може зібрати від селян пшениці, знову інші казали, що Радянський Союз притримує пшеницю на випадок війни з Японією, а ще інші казали, що затримуючи пшеницю, Радянський Союз має в цьому якусь таємничу мету.

Коли б так вороги Радянського Союзу поширювали якусь одну версію брехні, то може б воно не було так підозріле, а то аж надто самі залупатися у власних видумках.

Ще не так давно, саме після англійського фінансового краху, вороги радянської влади пустили в світ чутку, що радянська влада не спроможна буде полатити за свої замовлення закордонном і збирається просити в капіталістах мораторій на один рік. Радянська влада не категорично заперечила, викривши, що ця брехня пустили в світ шведські фабриканти сірників. Зробили вони це тому, що Радянський Союз виробом сірників є дуже небезпечним для них конкурентом, а після фінансового краху Швеція також попала у фінансову скруту, скасувала золотий стандарт і вкраз її самі та її сірниковим королем потрібно було мораторій. Отже, щоб прикрити свою власну неплатоспроможність, вони видавали брехню проти Радянського Союзу.

Те саме мається зараз і з пшеницею. Спекулянти цим продуктом мазольної фармерської праці, користаючи з того, що останніми тижнями пшениця почала трісти йти на ринок, пустили в світ брехню, що Радянський Союз спливав вивіз пшениці й більше пшениці на вивіз немає. А тому, що вони минулого року й цього також кричали про "радянський доміпінг", що це через него так впала ціна на пшеницю — то раз той "доміпінг" зник, ціни зразу скочили вгору. Коли ж радянська влада заперечила брехням, що неначе б то вона немає вже пшениці на вивіз, то ціни негайно знов впали. Так стараються пояснити справу спекулянти пшеницею, а за ними й буржуазна преса. На ділі ж це звичайна чергова протирадянська брехня. Рангове піднесення й упадок цін — це спекулянтські штучки. Це оті великі людожері, що мають мільйони бушлів пшениці на складі, щоб спійматися у свої хижацькі пазури тисячі дрібних спекулянтів, отак свингають пшеницею. Це йде гра між самими визискувачами, від якої, звичайно, найгірше терплять менші хижаки — а найбільше продуцентів.

Радянський Союз виїшов минулого року на міжнародний ринок не тому, щоб за рік-два з него уступитися. Радянський Союз, який сколективізував майже дві третіх свого господарства, який стає найбільшим на світі виробником тракторів — робить це не тому, щоб уступитися з ринку. Але в Радянський Союз підірвав капіталістичне дрібне рільне господарство. Його підірвав сама капіталістична система, яка увійшла в безвихідну кризу. Радянський Союз не вивозить це закордон залізних виробів, а тяжка залізна індустрія є в застою по цілому світі. Радянський Союз зовсім не продукує кави, а бразилійські визискувачи кинули в море половину своєї випродукованої кави.

Від 1 до 24 жовтня цього року Радянський Союз вивіз 53 мільйони бушлів пшениці, проти 33 мільйонів бушлів за той самий час минулого року. Отже це зовсім не свідчить про те, що Радянський Союз або немає пшениці, або селяни не здають державі свого урожаю, як це стараються представити справу вороги. Промовляючи цими днями в Москві на конференції по боротьбі з посухою, голова радпаркому СРСР Молотов сказав, що, не дивлячись на частинну посуху, від якої потерпіло ярове збіжжя, сьогорічний врожай в СРСР є рівний з минулорічним, який був найбільшим в історії й селяни до цього часу здали урядові збіжжя більше, як за той самий час минулого року. Зависна площа на 1932 рік ще збільшиться в порівнянні до сьогорічної.

ЗА ЧИЙ ГРОШІ ВИДАВАВСЯ "НЮ КЕНЕДІАН"

ВІННІПЕГ, Ман., 3 листопада. — "Нейшінал Прес Лимітед", що видає три або чотири газети у Вінніпегу на різних мовах, подала до суду Роберта О. Свізєя, монреальського капіталіста, відомого з його тісного звязку з компанією Борарно, справу якої розглядала минулого літа спеціальна парламентарна комісія і витягнула на верх несподівані речі. "Нейшінал Прес" позиває Свізєя за \$50,219.95.

В позові говориться, що Свізєй дав "Нейшінал Прес" замовлення на велику кількість оголошень в газетах, що їх видає ця компанія, як також згодився заплатити всі кошти в звязку з видаванням "Ню Кенедіан", газети, що друкувалася в часі минулих доміняльних виборів. Весь рахунок виносить \$74,098.95, з чого Свізєй заплатив \$25,339.00.

Дальше компанія домагається додаткових \$1,460 від Свізєя за поїздки управителя "Нейшінал Прес" по різних частях західної Канади. Ці поїздки, говориться в позові, управитель зробив і виконав

певну роботу на виразне припорушення Свізєя, який згодився заплатити всі кошти.

"Нейшінал Прес" заступає на суді адвокатська фірма МекМорей і Грешук.

Сьогорні на суді деякі робітники "Нейшінал Прес Лимітед" предложили апликацію, в якій домагаються, щоб суд назначив тимчасового "ресівєра", який перебрив би бізнес компанії. Петиція, яку розглядає сьогорні рано суддя Едамсон, наводить, що зараз "Нейшінал Прес" завишила більше, як \$4,300 своїм 28 робітникам, \$9,000 бізнесовим компаніям і перебрала \$16,000 в Роял Бенк оф Кенедіа. Особи, що внесли петицію, заявляють, що коли компанію не перебере "ресівєр" і не поробиться відповідних кроків, щоб заплатити врителям, го втрати не можна буде направити, якщо компанія буде примушена заперестати видавання газет.

Петицію предложили Джон Генсен, Онофрей Г. Гикавий, Лео Гарчиньскі та І. С. Лавел. Іх заступає адвокат В. П. Филмор.

ЯПОНСЬКИЙ ІМПЕРІЯЛІЗМ І МАНДЖУРСЬКА ПРОБЛЕМА

Манджурія — це далекодсхідні Балкани. Подібно до того, як Балкани, що протягом останніх ста років були за гниїну болячку на тілі Європи — і часто спричинювались до найсерйозніших зрушень у цілому європейському організмі, так і сучасна Манджурія дедалі частіше хитає величезне тіло жовтого велетня — Китаю.

Трагізм Манджурії, хоч як це парадоксально звучить, полягає в її величезних багатствах і скарбах. Манджурія — найбагатіша житвиця Китаю, батьківщина славновісних бобів, відізна сої і найкращої пшениці. Вона експортує закордон і насамперед до Японії продукти хліборобства (боби, просо, пшеницю), скотарства (шкіру, вовну, м'ясо), а також лісові та гірничі продукти (камієне вугілля та залізна руда). Ці манджурські скарби наче магніт, владно притягують до себе ненажерливі апетити імперіалістичних хижаків, насамперед Японії та Сполучених Держав Америки.

Славновісні природні скарби Манджурії, її прекрасне стратегічне становище й парешті дощить великий манджурський ринок (у Манджурії живе 20 мільйонів китайців і тільки 300,000 чужоземців, до того японці становлять тільки 3 відсотки китайської людности). — все це перетворює Манджурію на найласніший шматок китайської території для японського й американського імперіалізму.

Для сучасного американського імперіалізму, що захищається в жалких обіймах величезної економічної кризи, яка розхитала навіть нібито "непохитний" трон всемогутнього долара, Манджурія є привабливий ринок, що може спожити величезну масу американської продукції. Передачаючи це, Америка зраз же після російсько-японської війни 1904-1905 р.р. намагається загартати до своїх рук основні манджурські залізничні колії.

Кокетуючи з Китаєм, лицезірно збираючись у дуже діряві тепер шати "традиційної дружби" до Китаю, американський імперіалізм діяв за рецептом колишнього президента Спол. Держав Рузвельта, що якомсь отверто сказав: "Американці умотють сіяні симпатії, щоб поклати ринки".

Не вважаючи на те, що спробу колишнього американського стейтового секретаря Нокса запровадити міжнародний контроль над манджурськими залізницями (6 вересня 1909 р.) назвали скандальною поразкою та зустріли найгострішу опозицію та відсіч від Японії й царської Росії, що зовсім не бажали, прикриваючись інтернаціоналізацією, передати манджурські залізничні своєму суперникові й конкурентові — Спол. Державам, недавно, в травні 1929 р., американський посланець у Китаю МекМорей знову почав переговори з американським міністерством урядом про концесії для американського капіталу на залізничне будівництво в Манджурії.

Теперішня світова економічна криза якнайбільше активізує економічну експансію (поширення) американського капіталу в Манджурії. Він енергійно проходить у залізничне та автотранспортне будівництво (Форд і "Дженерал Моторс"), цікавиться повітряним сполученням Манджурії (Форд), захоплює до своїх рук радіобудівництво й електроенергійне виробництво (Аньдунська електростанція), проходить у гідроелектробудівництво (гідроелектрична станція на озері Бейху), у гірництво (гейганські копальні) тощо.

Попри гарний урожай пшениці в Манджурії, американці, спонукувані світовою кризою, продають там свою пшеницю за доміпінговими цінами. Нарешті те, що американці будують порт у Гулудао, є безпосередня загроза японській конкуренції в Манджурії.

Але якщо американці зацікавлені захопити Манджурію з економічних, і з політичних, і з військово-стратегічних міркувань, Манджурія для японського імперіалізму — ключ до гегемонії в Китаю, найкраща база стратегічного панування Японії над всією Східною Азією, міцна охорона для прикриття японської Кореї і нарешті трамплін, звідки японська буржуазія сподівається доскочити до так званої "вечічної Японії", прапор якої за потайними мрями японських імперіалістів повинні манти над усім Тихим і Індійським океанами, від Індії до Китаю та Урау. Захопивши з Портсмутським договором у "Північного Ведмеда" (так японці за часів російсько-японської війни називали царський владетель на глиняних ногах) південний рукав Китайсько-Східної залізничної на протязі 650 км. і перетворивши його в (тепер це Південно-Манджурська залізниця) на знаряддя поширення японського імперіалістичного впливу над Південною Манджурією, Японія протягає свої залпки на всю Манджурію.

"Країна сонячного сходу", катастрофічно бідна на основні "кити" сучасної важкої індустрії — залізо, вугілля і нафту, — скерувала свої погляди на Китай і особливо на далекого розташовану Манджурію, таку багату на все те, чого гостро бракує самій Японії. Японія гарячково буде в Манджурії — цілу мережу залізниць, пам'ятаючи слова славновісного англійського імперіаліста Сесіля Родса: "Рейки коштують дешевше, ніж кулі, а ведуть багато далі". Вона інвестує (вкладає) в саму тільки Манджурію 1,300 мільйонів єн, тобто 2,3 всіх своїх капіталовкладань, по всьому Китаю та в 4 рази більше, ніж Сполучені Держави по всьому Китаю; вона оточила свою Південно-Манджурську залізницю грізним муром японських багнетів і здобуває перше місце в торгівлі з Манджурією серед інших держав, включаючи навіть і решту Китаю.

Провадячи свою політику в Манджурії, Японія не потребує ніякими засобами. Кинджал, отрута, бомба, хитра усливість, давнє золото — ось арсенал японських "аргументів" у Манджурії. Коли "некоронований король Манджурії", маршал Чжан Цзо-лін, що отверто був на утриманні японського імперіалізму, виїшовши 1927—28 р.р. на загально-китайську арену, осів у Пекіні і зарозом почав дедалі більше піддавати під американський вплив, дуже сильний у Північному Китаї, — то кровава рука японського імперіалізму кинула бомбу в поїзд Чжана, і 4 липня 1928 року його забито.

Його син — теперішній сатрап Манджурії, маршал Чжан Сюе-лян, — що наважився через місяць після вбивства свого батька підіести над Манджурією сніжно-білий прапор нанкінського уряду, зразу попадає у неласку японців, як людина з американо-фільською орієнтацією.

Чжан Сюе-лян, йдучи шляхом свого батька, намагається збудувати на американські гроші в Південній Манджурії дві залізничні, рівнобіжні ПМЗ

(Південно-Манджурській залізничі). Це не тільки загрожує ліквідувати економічне й військово-стратегічне значіння японської ПМЗ, а й загрожує Японії цілковитим звільненням Південної Манджурії від гнету японського капіталу і поширенням впливу американського імперіалізму. А вже втрата Манджурії для Японії є величезний удар по її перлинній Кореї, сусідній Манджурії. Ці обставини, що чимало погіршують японсько-китайські стосунки, безперечно, є одна з основних причин, що змусила японський мілітаризм наважитися на таку авантюру, як теперішні інтервенції та окупація Південної Манджурії японським військом.

Японсько-китайський збройний конфлікт у Манджурії — не що інше, як аванпостні сутички двох могутніх імперіалістичних конкурентів — Японії й Америки. Японсько-китайська війна є також спроба Японії організувати генеральну репетицію майбутньої Тихоокеанської війни за китайські скарби.

Далі, наочно демонструючи перед жалюгідним і зовсім імпотентним національним національним урядом Чан Кай-Ши свою військову міць, Японія хоче на майбутній японсько-китайській мирній конференції для врегулювання японського "інциденту" — добитися для японського капіталу цілого ряду пільг та особливих привілеїв. Ще 21 січня 1931 р. генеральний консул Японії в Мукдені Гаїші вручив Чжан Сюе-лянові орден "Сонячного Сходу" від японського імператора, але ця спроба за звичайний хабар дістати від китайської влади дозвіл збудувати японцям Гірін-Горьонську залізницю, як відомо, не мала успіху. Тепер японці замінюють блискучий орден і дипломатичне лицемірство на гострий багнет та набій, вважаючи, що така "аргументація" дасть більший ефект.

Одно цілком безперечно: проблема залізничного будівництва в Манджурії буде за основу майбутніх японсько-китайських переговорів. Відомий знавець далеко-східної політики С. К. Горібек недарма писав: "Володіючи манджурськими залізницями, що проходять до самого серця Манджурії, та манджурськими залізницями, що проходять до серця провінції Шандунь, маючи право продовжити що залізницю до сполучення з Пекін-Ганьківською залізницею, Японія матиме змогу шохвилни по своїй владі розробити Пекін на жорнах свого імперіалістичного млина".

Теперішня війна в Манджурії по суті є війна "залізнична". Якщо навіть Японія під натиском Сполучених Держав та проти японського руху в Китаї змушена буде евакуувати своє військо з манджурських окупованих районів, вона проте теперішньою демонстрацією своєї боєспроможности змусить вояків китайських мілітаристів, що під крильцем долара явно фрондували (заносилися) проти Японії, послабити свої анти-японські виставки. Яке жалюгідне, справді, бельотиння Чан Кай-Ши та Чжан Сюе-ляна та їхні плавські закляди до скайдально-безсилої Ліги Націй, порівнюючи з гуркотом японських гармат на манджурських полях.

Манджурія, що її роздирають на шматки і японські, і американські, і британський імперіалізм, буде зате "яблуко розбрату" між капіталістичними хижаками доти, доки над нею не піднісється дереможний червоний прапор Радянського Китаю. І. Тригубов.